

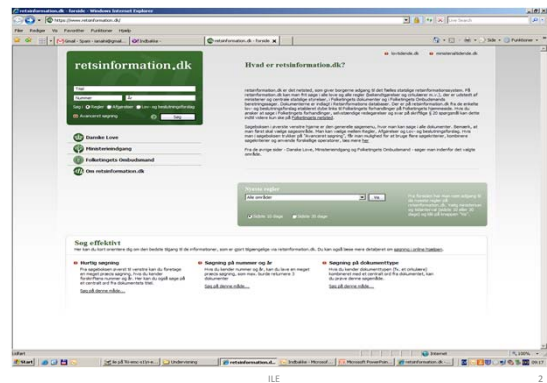
Sundhedsloven
(Lov nr. 546 2005 afsnit XIII)
(LBK nr 95 af 07/02/2008)

Obduktion og transplantation m.v.

(Lov om ligsyn, obduktion og
transplantation m.v.
Lov nr. 402 1990)

Iana Lesnikova
Læge, ph.d
Retsmedicinsk
Institut AU

www.retsinfo.dk

Ligsyn §179 - Indberetningspligt

- 1. Dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde.
- 2. En person findes død.
- 3. Pludselig, uventet død - ikke forudset af lægelige grunde.
- 4. Dødsfaldet kan skyldes erhvervs sygdom-arbejdsskade forsikring

ILE

3

Ligsyn §179 - Indberetningspligt

- 5. Døden kan være følge af fejl, forsømmelse eller ulykkelig hændelse i forbindelse med behandling eller forebyggelse af sygdom.
- 6. Dødsfald i kriminalforsorgens institutioner.
- 7. Når det ikke med sikkerhed kan udelukkes, at døden skyldes et strafbart forhold, selvmord eller ulykkestilfælde eller dødsfaldet af anden grund skønnes at kunne have politimæssig interesse

ILE

4

Ligsyn - Indberetningspligt

- Circulære af 1970 fra justitsministeriet
 - DØDSFALD DER OPSTÅR I FORBINDELSE MED MISBRUG AF EUFORISERENDE STOFFER skal anmeldes til retslægeligt ligsyn.
 - Retslægelig obduktion med tilhørende retskemisk/toxikologisk undersøgelse

ILE

5

Retslægelig obduktion §184 Sundhedsloven. afsnit XIII kap. 56

- 1. Dødsfald skyldes et strafbart forhold, eller muligheden heraf ikke kan udelukkes.
- 2. Dødsfaldet ikke er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed ved det retslægelige ligsyn.
- 3. Dødsårsagen ikke er fastslået ved det retslægelige ligsyn og yderligere retsmedicinske undersøgelser af politimæssige grunde skønnes påkrævet.

ILE

6

Obduktion

Retslig obduktion

Lægevidenskabelig obduktion

- Definition: obduktion og i forbindelse hermed udtagelse af væv og andet biologisk materiale
- På person som er død på eller som død indbringes til sygehus eller lign. institution

ILE 7

Retslægelig obduktion

- § 185: Tilladelse indhentes af politiet hos pårørende
- Udføres af statsobducent, vicesstatsobducent eller en assistent.
 - Justitsministeriets circulære af nov.1991 om foretagelse af retslægelige ligsyn og obduktioner.
- § 186: Domstolsprøvelse < 24 timer, dog inden hvis øjemedet forspilles

ILE 8

Lægevidenskabelig Obduktion sundhedsloven :§187

- Obduktion forudsætter afdødes og/eller pårørendes accept
- Obduktion kan foretages hvis:
 - Afdøde har givet skriftlig tilladelse og hvis > 18 år
 - Samtykket kan dog forudsætte pårørendes accept

ILE 9

Lægevidenskabelig Obduktion sundhedsloven :§187

- samtykke til obd. fra pårørende uden at afdødes ønsker foreligger:
 - afdødes nærmest pårørende: kan give samtykke ved samtalen med lægen
 - afdødes nærmest pårørende: kan give stiltiende samtykke inden 6 timer.
- <18 år kræver dog forældres samtykke til obduktion
- Ingen obduktion, hvis retslægeligt ligsyn foretages.

ILE 10

Lægevidensk.obduktion:Vejledning om samtykke mv.nr 100,07/12/2006

- Sundhedsstyrelsens folder: "Tag stilling til obduktion".:
 - Hvornår der må foretages obduktion, hvad informationen fra lægen skal indeholde og hvad der gives samtykke til (omfang af samtykke):
 - Udtagelse af væv til forskellige formål: undervisningsbrug, neuropatologisk undersøgelse, patientbehandling (Donorregisteret) forskning mv.
 - Hvornår der ikke må foretages obduktion: f.eks kendte pårørende, men ikke mulighed for kontakt til dem
 - Journalføring

ILE 11

Journalføring i forbindelse med påtænkt obduktion

- Patientjournalen skal indeholde:
 - Hvem har givet samtykke, hvornår
 - I hvilken form er samtykket givet
 - Hvilken information lægen har givet
 - Hvad er givet samtykke til (dvs omfanget af obduktionen)
 - Navn på den læge der har givet information og fået samtykket fra de pårørende

ILE 12

Udlevering af oplysninger vedr. afdøde og obduktionsresultater.

- Fremgår af sundhedsloven afsnit III: "Lov om patienters retsstillings" (§45)
- Kan afgives til pårørende, prakt.læge og behandlende læge såfremt det ikke må antages at stride mod afdødes ønsker og hensynet til afdøde
- Andre bestemmelse efter hvilke der kan udleveres oplysninger om resultatet af obduktionen

ILE

13

Obduktioner i Danmark

Antal døde	Obduktioner Hospital/retslægelige	Obduktioner – ialt
2000: 57.986	4.489 / 1.433	5.922 = 10,22%
2004: 55.806	3.842 / 1.449	5.291 = 9,48%
2006: 55.669	3.153 / 1.320	4. 473 = 8,03%

ILE

14

Supplerende undersøgelser

- Ved alkoholanalyse er der i blod påvist alkohol i en koncentration på 3,19 promille og i urin en koncentration på 5,01 promille.
- Ved retskemisk undersøgelseer der ikke påvist almindeligt anvendte former for narkotika, smertestillende medicin, nervemedicin eller sovemedicin.
- Ved mikroskopisk undersøgelseer der påvist betændelsesforandringer i venstre lunges underlap, fedtlever samt blod- og væskeopstemning i hjernen.

ILE

15

Transplantation – Sundhedsloven §§ 52 og 53

1. Levende donor
 - A.> 18 år og skriftlig samtykke
 - B.informering om indgrebet
 - C.uden nærliggende fare for donor

ILE

16

Transplantation – Sundhedsloven §§ 52 og 53

2. Død donor
 - A.> 18 år og samtykke
 - B.tilladelse fra pårørende
 - (hvis skriftl.samtykke fra afdøde kan pårørende dog ikke modsætte sig medmindre afdødes tilladelse er betinget af pårørendes accept også)
 - C.< 18 år samtykke fra forældre

ILE

17

Transplantation

- Donor register mv:<http://www.im.dk>
- Donor kort ("Organdonor. Tag stilling.")
 - A.tilladelse til alle organer
 - + pårørendes accept (2001)
 - B.tilladelse til et eller flere organer
 - + pårørendes accept
 - C.Forbud
 ingen pårørende så ingen transplantation
- Journalføring: information, samtykke, mv.
- Sundhedsstyrelsens Info-linie tlf: 3838 3015

ILE

18

Transplantation. § 54

- Læger godkendt af Sundhedsstyrelsen
- Ikke behandlende læge
- Ikke de læger, der har konst. hjernedød
- Retslægeligt ligsyn eller retslægelig obduktion, medmindre politiet har givet tilladelse
- Afsked med patienten
 - før organ-udtagelse i respirator
 - efter organ-udtagelse op til 12 timer senere

ILE

19

Retslægelig obduktion

- § 184. Retslægelig obduktion skal foretages,
 - 1) når dødsfaldet skyldes et strafbart forhold, eller muligheden heraf ikke med tilstrækkelig sikkerhed kan udelukkes, eller obduktion dog skønnes nødvendig for at hindre, at der senere kan opstå mistanke herom,
 - 2) når dødsårsagen i øvrigt ikke er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed ved det retslægelige ligsyn, eller
 - 3) når dødsårsagen ikke er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed ved det retslægelige ligsyn og yderligere retsmedicinske undersøgelser af politimæssige grunde skønnes påkrævet.
- Stk. 2. Skønnes almen interesse i øvrigt at kræve en særlig undersøgelse af dødsårsagen ved bestemte grupper af dødsfald, kan ministeren for sundhed og forebyggelse bestemme, at der ved sådanne dødsfald skal foretages retslægelig obduktion.
- § 185. Bestemmelse om retslægelig obduktion træffes af politiet. Obduktionen udføres af en sagkyndig læge, der udpeges af ministeren for sundhed og forebyggelse.
- Stk. 2. Såfremt omstændighederne tillader det, skal afdødes nærmeste, før obduktion foretages, underrettes om dødsfaldet og om, at der vil blive foretaget obduktion. Den pågældende skal samtidig gøres bekendt med adgangen til domstolsprøvelse.

ILE

20

Ligsyn - Indberetningspligt

- Circulære af 1970 fra justitsministeriet
 - DØDSFALD DER OPSTÅR I FORBINDELSE MED MISBRUG AF EUFORISERENDE STOFFER skal anmeldes til retslægeligt ligsyn.
 - Retslægelig obduktion med tilhørende retskemisk/toxikologisk undersøgelse

ILE

21

Domstolsprøvelse

- § 186. Såfremt afdødes nærmeste modsætter sig retslægelig obduktion, skal politiet inden 24 timer indbringe spørgsmålet om lovligheden af beslutningen herom for retten.
- Stk. 2. Sagen behandles efter strafferetsplejens regler. Rettens afgørelse træffes ved kendelse. Kære til landsretten kan kun ske inden for en frist på 3 dage. Retsplejelovens § 910 finder tilsvarende anvendelse.
- Stk. 3. I de i § 184, stk. 1, nævnte tilfælde kan obduktion foretages, inden rettens afgørelse foreligger, såfremt der er nærliggende fare for, at øjemedet ellers vil forspildes.

ILE

22

Lægevidenskabelig obduktion

- § 187. Obduktion i lægevidenskabeligt øjemed og i forbindelse hermed udtagelse af væv og andet biologisk materiale kan efter reglerne i stk. 2-5 foretages på en person, som er død på eller som død er indbragt til et sygehus eller en lignende institution.
- Stk. 2. Obduktion må foretages, såfremt afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har givet sit samtykke til obduktion. Har afdøde givet sit samtykke til obduktion under forudsætning af de pårørendes accept, skal denne foreligge. I andre tilfælde må obduktion ikke finde sted, såfremt afdøde eller afdødes nærmeste har udtalt sig derimod eller indgrebet må antages at stride mod afdødes eller afdødes nærmestes livsopfattelse, eller såfremt særlige omstændigheder i øvrigt taler mod indgrebet.
- Stk. 3. Uden for de i stk. 2 nævnte tilfælde skal afdødes nærmeste, hvis opholdssted kendes, underrettes om den påtænkte obduktion med anmodning om at give tilladelse hertil. Obduktion må herefter foretages, såfremt afdødes nærmeste giver samtykke til indgrebet. Ønsker afdødes nærmeste ikke at tage stilling til det påtænkte indgreb, skal der oplyses om adgangen til at modsætte sig obduktion inden for 6 timer efter underretningen som nævnt i 1. pkt. Obduktion må tidligst foretages 6 timer efter denne underretning, medmindre afdødes nærmeste forinden har givet samtykke til obduktion.
- Stk. 4. Er afdøde under 18 år, må obduktion kun foretages, såfremt forældremyndighedens indehaver har samtykket heri.
- Stk. 5. Obduktion må først foretages, når ligsyn er foretaget. Obduktion må ikke finde sted, såfremt der skal foretages retslægeligt ligsyn eller retslægelig obduktion.

ILE

23